

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

22 בדצמבר 2020

1380

ז' בטבת התשפ"א

עמוד

הצעת חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 11 והוראת שעה לשנת 2021)..... 140

הצעת חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 11 והוראת שעה לשנת 2021)

תיקון סעיף 33 1. בחוק-יסוד: משק המדינה¹ (להלן – חוק היסוד), בסעיף 33 –

ד ב ר י ה ס ב ר

כך, מסגרת התקציב ההמשכי מתייחסת לסך ההוצאה בתקציב השנתי הקודם, והיא כוללת את כלל רכיבי ההוצאה בתקציב המדינה בלי להבחין בין ההוצאות הכלולות במגבלת ההוצאה ובין הוצאות שאינן כלולות במגבלת ההוצאה כגון הוצאה מותנית בהכנסה. זאת ועוד, בתוך סך ההוצאה כלולים גם החזרי חובות קרן שאינם כלולים במגבלת ההוצאה והמהווים חלק משמעותי מהוצאות הממשלה בשנה נתונה.

בעקבות התפרצות נגיף הקורונה החל מחודש מרס 2020, ובהעדר חוק תקציב, נדרשה הממשלה להוציא סכומים ניכרים, מעבר למסגרת התקציב ההמשכי, הן לטובת מניעת התפשטות נגיף הקורונה וטיפול מידי בחולים שנדבקו בו והן לצורך סיוע משמעותי למשק כדי לאפשר לו לצלוח את המשבר האמור, באמצעות סיוע כלכלי לאזרחים ולעסקים. מכיוון שחוק היסוד מגביל את האפשרות להוציא כספים הן לפי מסגרת התקציב ההמשכי והן לפי מגבלת ההוצאה החדושה, תוקן חוק היסוד, במסגרת חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) (ס"ח התש"ף, עמ' 16) (להלן – הוראת השעה לשנת 2020), ונקבע בו כי לתקופה שמיום קבלת חוק היסוד המוצע עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020) או עד יום קבלת חוק התקציב לשנת 2020, לפי המוקדם, יהיה ניתן להגדיל את ההוצאה הממשלתית לטובת התמודדות עם משבר הקורונה. נוסף על כך במסגרת הוראת השעה, הופרדו רכיבי ההוצאה השונים בתקציב המדינה לרכיבים האלה:

- ההוצאה הממשלתית, נטו, לרבות מתן אשראי, ולמעט החזר חובות קרן בלבד שאינו החזר חובות כאמור למוסד לביטוח לאומי, זאת בדומה לרכיבים הכלולים במגבלת ההוצאה לפי חוק המסגרות;
- החזרי חובות קרן שהם החזרי חובות של מדינת ישראל;
- הוצאה המותנית בהכנסה כמשמעותה בסעיף 5(א) ו(ב) לחוק יסודות התקציב;
- הוצאה של מפעלים עסקיים.

בתיקון המוצע בסעיף 1 להצעת חוק-יסוד זו, מוצע להסדיר את אופן התנהלות הממשלה בשנה שלא אושר לגביה חוק תקציב, עד לאישור בכנסת של חוק תקציב כאמור (להלן – שנת תקציב המשכי), ולעגן בהוראה של קבע, בין השאר, את ההוראות שנקבעו בהוראת השעה לשנת 2020 לגבי להפרדת רכיבי ההוצאה השונים בתקציב המדינה. עוד מוצע לקבוע מסגרת להתחייבויות שרשאית

סעיף 1 סעיף 3 לחוק-יסוד: משק המדינה (להלן – חוק כללי היסוד), קובע כי תקציב המדינה ייקבע בחוק, יהיה לשנה אחת ויביא את הוצאות הממשלה הצפויות והמתוכננות. חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב), קובע הוראות שונות בעניין ביצוע תקציב המדינה.

בהתאם לחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק המסגרות), קיימות שתי הגבלות פיסקליות שנתיות על חוק התקציב השנתי. ההגבלה הראשונה קובעת את הגירעון המרבי שניתן לקבוע בעת אישור תקציב המדינה במונחים של אחוזי תוצה אשר הוא הפער בין סך הוצאות הממשלה לבין סך הכנסות המדינה באותה שנה (להלן – תקרת הגירעון). ההגבלה השנייה קובעת את שיעור הגידול המרבי הריאלי בהוצאה הממשלתית ביחס להיקף ההוצאה הממשלתית בתקציב השנה הקודמת (להלן – מגבלת ההוצאה). מגבלת ההוצאה של כל שנה בנויה על בסיס ההוצאה הממשלתית המותרת של השנה הקודמת בתוספת שיעור גידול מסוים הקבוע בחוק המסגרות.

סעיף 33 לחוק היסוד דן במצב שבו לא התקבל חוק התקציב לפני תחילתה של שנת הכספים, ובהתאם להוראות סעיף קטן (א) שבו – כל עוד לא התקבל חוק התקציב רשאית הממשלה להוציא כל חודש סכום השווה לחלק השנים עשר (להלן – מגבלת ההוצאה החדושה) מהתקציב השנתי הקודם, בתוספת הצמדה למדד המחירים לצרכן (להלן – מסגרת התקציב ההמשכי). עוד קובע סעיף 33 לחוק היסוד, בסעיף קטן (ב) שבו, את סדר הקדימויות בשימוש בתקציב המשכי – התקציב ייועד קודם כול לקיום התחייבויות המדינה מכוח חוק, חוזים ואמנות, וביתרה תשתמש הממשלה רק להפעלת שירותים חיוניים ופעולות שנכללו בחוק התקציב הקודם, לרבות פעולות שנכללו בשינויים תקציביים שבוצעו בתקציב הקודם.

נקודת המוצא במסגרת התקציב ההמשכי היא כי היא נמוכה ממגבלת ההוצאה שהייתה מותרת לו היה מאושר חוק תקציב לאותה שנה, וזאת כדי להשאיר לממשלה ולכנסת מרחב שיקול דעת בעת אישור תקציב המדינה לאותה שנה.

הוראות חוק היסוד ביחס לתקציב המשכי הן מצומצמות ואינן כוללות התייחסות לכמה היבטים חיוניים לניהול תקציב המשכי, בייחוד כאשר מדובר בתקציב המשכי הנפרש על פני תקופה ממושכת מן הרגיל.

¹ ס"ח התש"ה, עמ' 206; התש"ף, עמ' 16.

- (ב) הוצאה המותנית בהכנסה, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;
- (ג) הוצאה של מפעלים עסקיים שפעלו בשנת הכספים הקודמת, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;
- (ד) החזר חובות קרן שאינו החזר חובות כאמור למוסד לביטוח לאומי;

(2) הממשלה תהיה רשאית להתחייב בגבולות הסכומים כמפורט להלן, ובלבד שלא יהיה בהתחייבויות כאמור כדי להגדיל את ההוצאה באותה שנה מעבר לסכום ההוצאה בתקציב המשכי:

ד ב ר י ה ס ב ר

ההוצאה לפי חוק המסגרות וזאת בשל התנדויות הרבה המאפיינת אותם. לעניין זה יובהר כי החזרי הקרן הם החזרי חובות של מדינת ישראל, שנקבע לגביהם לוח זמנים להחזר, ואינם כוללים תשלומים בעד הריבית בשל אותם חובות. תשלומי הריבית נכללים במסגרת מגבלת ההוצאה הממשלתית.

בסעיף 3ב(א)(2) המוצע מוצע להסדיר את מסגרת ההתחייבויות אשר הממשלה רשאית ליטול על עצמה בשנת תקציב המשכי, וזאת בדומה להוראות הקבועות בחוק יסודות התקציב המסדירות את מסגרת ההתחייבויות בחוק התקציב השנתי. בשנה רגילה מסגרת ההתחייבויות מורכבת משלושה סוגי התחייבויות: האחד, במסגרת הרשאות להתחייב הקבועות בחוק התקציב השנתי בהתאם לסעיף 6(א) לחוק יסודות התקציב; השני, התחייבות על בסיס מוזמן בהתאם להוראות 6(ב) לחוק יסודות התקציב; והשלישי, במסגרת עודפי התקציב שנתו בחוק התקציב השנתי הקודם, אשר שר האוצר רשאי להתיר את השימוש בהם באותה שנה, בהתאם לסעיף 13 לחוק יסודות התקציב.

הגבלת ההתחייבויות נדרשת לנוכח היותו של התקציב המשכי מגביל ומרוסן יותר מתקציב בשנה רגילה. מכיוון שהוראות חוק התקציב קובעות הגבלות ברורות על נטילת התחייבויות, לרבות התחייבויות רבי-שנתיות, במהלך שנה שלגביה אושר חוק תקציב שנתי, ובשל האמור לעיל בדבר ההגבלות החלות בתקופת תקציב המשכי, הרי שיש צורך לקבוע הגבלות לעניין התחייבויות גם בשנת תקציב המשכי. כדי לממש את התכליות העומדות בבסיס הוראות חוק היסוד הנוגעות לשנת תקציב המשכי, נדרש להסדיר לצד ההוצאה הממשלתית במוזמן, גם את היקף ההתחייבויות המשקף את רמת הפעילות, הלכה למעשה, של הממשלה. הדבר מתחייב גם מהוראות סעיף 40 לחוק יסודות התקציב אשר מגבילות את ההוצאה הממשלתית בשנות תכנית התקציב התלת-שנתית. מאחר שכל נטילת התחייבות יש בה כדי להשפיע על השנים הבאות, שלאחר שנת התקציב המשכי, הרי שיש להסדיר את ההתחייבויות בהתאם למסגרות התכנית התלת-שנתית האמורה בסעיף 40 לחוק יסודות התקציב.

הסעיף המוצע מסדיר את מסגרת ההתחייבויות בשנת תקציב המשכי בדומה לשלושת סוגי ההתחייבויות האמורים לעיל שבחוק תקציב שנתי בשנה רגילה.

הממשלתית, נטו, לרבות מתן אשראי, ולמעט החזר חובות קרן בלבד שאינו החזר חובות כאמור למוסד לביטוח לאומי (ראו לעניין זה את ההגדרה המוצעת ל"הוצאה ממשלתית" בסעיף 1(3) להצעת חוק יסוד 1).

בפסקת משנה (ב) מוצע לקבוע כי בשנת תקציב המשכי הממשלה תהיה רשאית להוציא נוסף על סכום ההוצאה בתקציב המשכי גם הוצאה המותנית בהכנסה בהתאם להוראות שייקבעו בחוק. מכיוון שההגדרה המוצעת ל"הוצאה הממשלתית" כוללת רק את הרכיבים הכלולים במגבלת ההוצאה לפי חוק המסגרות, מוצע להבהיר כי ניתן להוציא סכומים המוגדרים כהוצאה מותנית בהכנסה, שבהם ההוצאה מתבצעת רק כנגד הכנסה מקבילה, ועל כן אין בהם כדי להגדיל את הוצאות הממשלה. במקביל, בהצעת חוק יסודות התקציב מוצע לקבוע כי הוצאות אלה לא יחרגו מהתקבולים הצפויים לשנת התקציב המשכי, זאת בהתאמה לקבוע בסעיף 5(א) ו-1(ב) לחוק יסודות התקציב (ראו סעיף 47(1) לחוק יסודות התקציב כנוסחו המוצע בסעיף 1 להצעת חוק יסודות התקציב).

בפסקת משנה (ג) מוצע לקבוע כי בשנת תקציב המשכי הממשלה תהיה רשאית להוציא גם הוצאה של מפעלים עסקיים שפעלו בשנת הכספים הקודמת, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק. גם בעניין זה, בדומה להוצאה המותנית בהכנסה, כנגד ההוצאה האמורה יש הכנסה מקבילה. בשל אופייה של ההוצאה ומכיוון שממילא הוצאה זו תלויה בהכנסה, מוצע להחריג גם אותה ממגבלת ההוצאה החודשית. במקביל, בהצעת חוק יסודות התקציב מוצע לקבוע לגבי כל אחד מהמפעלים העסקיים כאמור כי סכום ההוצאה לשנת התקציב המשכי לא יעלה על סכום התקבולים שיתקבל למעשה אצל אותו מפעל עסקי באותה שנה. לעניין זה מוצע, בהצעת חוק יסודות התקציב, להחיל את הוראות סעיף 8(א) סיפה לחוק יסודות התקציב, בשינוי המפורט בהצעת החוק, וכן את הוראות סעיף 8(א1), (ה) ו-1(ו) לחוק יסודות התקציב (ראו סעיף 47(2) לחוק יסודות התקציב כנוסחו המוצע בסעיף 1 להצעת חוק יסודות התקציב).

בפסקת משנה (ד) מוצע להחריג את החזרי הקרן בגין החוב ממסגרת התקציב המשכי, זאת לנוכח אופיים הייחודי של החזרי הקרן, אשר בשנה שלגביה מתקבל חוק התקציב, החזרים אלה אינם כוללים ממילא במגבלת

(א) סכום ההרשאה להתחייב, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;

(ב) סכום ההוצאה בתקציב המשכי, הסכום להוצאה המותנית בהכנסה והסכום להוצאה של מפעלים עסקיים, כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ג) של פסקה (1), בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;

(ג) סכום עודף שנותר בסעיפי התקציב בחוק התקציב הקודם, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק;

(ד) הממשלה תהיה רשאית למלא משרות במספר שלא יעלה על מספר המשרות הנקוב בחוק התקציב הקודם”;

(2) בסעיף קטן (ב), במקום “סעיף קטן (א)” יבוא “סעיף קטן (א)(1)(א) עד (ג)”, במקום “ביתרה תשתמש” יבוא “ביתרת הכספים כאמור תשתמש” ובסופו יבוא “(בסעיף קטן זה – שירותים חיוניים ופעולות קודמות); התחייבויות הממשלה לפי סעיף קטן (א)(2) יהיו רק לצורך שירותים חיוניים ופעולות קודמות”;

ד ב ר י ה ס ב ר

לחוק יסודות התקציב כנוסחו המוצע בסעיף 1 להצעת חוק יסודות התקציב).

בפסקת משנה (א) מוצע לקבוע כי הממשלה תהיה רשאית להתחייב בגובה סכום עודף שנותר בסעיפי התקציב בחוק התקציב השנתי הקודם, בהתאם להוראות שייקבעו בחוק. הוראה זו נועדה לאפשר את רצף הפעילות הממשלתית ואת ביצוען של התחייבויות חוצות שנים על בסיס סכומים עודפים שנותרו בשנת התקציב הקודמת, וזאת כדי לשמר את רמת הפעילות של משרדי הממשלה, גם בשנת התקציב ההמשכי, ולאפשר את מיצוי מסגרת ההוצאה המותרת, והמזומצמת ממילא, בתקופת התקציב ההמשכי. במקביל, מוצע בהצעת חוק יסודות התקציב לקבוע כי כלל ההתחייבויות בשנת תקציב המשכי, על סמך עודפי התקציב כאמור, יהיו בשיעור של עד 85% מהסכום העורף הכולל שנותר בסעיפי חוק התקציב השנתי הקודם, ובלבד שכל התחייבויות כאמור תהיה לצורך ביצוע הפעולות שלשמן נועדה התכנית שבה נכלל סכום עודף בחוק התקציב השנתי הקודם. (ראו סעיף 47ג(3) לחוק יסודות התקציב כנוסחו המוצע בסעיף 1 להצעת חוק יסודות התקציב).

בסעיף 3ב(א)(3) המוצע מוצע לקבוע, בדומה להוראות הקבועות בסעיף 7 לחוק יסודות התקציב, ביחס לשיא כוח האדם, כי בשנת תקציב המשכי הממשלה תהיה רשאית למלא משרות במספר שלא יעלה על מספר המשרות הנקוב בחוק התקציב השנתי הקודם, וזאת כדי להגביל את הממשלה במילוי משרות בשנת תקציב המשכי.

לפסקה (2)

מוצע להבהיר בסעיף 3ב(ב) לחוק היסוד, העוסק בסדר ההוצאה בתקציב המשכי, כי הוא יחול גם על הוצאה מותנית בהכנסה והוצאה של מפעלים עסקיים, נוסף על סכום ההוצאה בתקציב המשכי. עוד מוצע לקבוע כי נטילת התחייבויות הממשלה בשנת תקציב המשכי בהתאם לסעיף 3ב(א)(2), תיעשה לצורך הפעלת שירותים חיוניים ופעולות שנכללו בתקציב השנתי הקודם, לרבות

נוסף על כך, מאחר שנקודת המוצא היא כי מסגרת ההוצאה הכוללת בשנת תקציב המשכי קבועה בסעיף 3ב(א)(1)(א) לחוק היסוד כנוסחו המוצע, מוצע להבהיר כי מסגרת ההתחייבויות כפופה לפסקת המשנה האמורה וכי לא ניתן, באמצעות נטילת התחייבויות, להגדיל את ההוצאה בפועל בשנת התקציב המשכי מעבר לסכום ההוצאה בתקציב המשכי.

בפסקת משנה (א) מוצע להסדיר את ההתחייבות במסגרת הרשאה להתחייב. הרשאה להתחייב היא הסכום המרבי שהממשלה רשאית להתחייב בו לשנים הבאות לפי סעיף 6(א) בחוק יסודות התקציב. המנגנון נועד לייעל את ניהול ההתחייבויות הרב־שנתיות בהינתן שניהול התקציב מתבצע על בסיס מזומן. סעיף 6 לחוק יסודות התקציב מסדיר את האפשרות של הממשלה להתחייב במהלך שנת כספים. במסגרת הסעיף האמור נקבע כי “הממשלה רשאית להתחייב בשנת כספים פלונית בגבולות הסכומים הנקובים כהרשאה להתחייב בתכניות שבחוק התקציב השנתי לאותה שנה”. במסגרת ההוראות המסדירות את מסגרת ההתחייבויות בשנת תקציב המשכי מוצע לעגן את ההוראה המקבילה לסעיף 6(א) לחוק יסודות התקציב, בחוק היסוד. הגבלת ההרשאה להתחייב בשנת התקציב המשכי תהיה בהלימה להגבלות הקבועות בחוק יסודות התקציב ביחס להוצאה המותרת בשנות התכנית התלת־שנתית האמורה בסעיף 44 לחוק יסודות התקציב (ראו סעיף 47ג(1) לחוק יסודות התקציב כנוסחו המוצע בסעיף 1 להצעת חוק יסודות התקציב).

בפסקת משנה (ב) מוצע לקבוע, בדומה להוראות סעיף 6(ב) לחוק יסודות התקציב, כי הממשלה תהיה רשאית, בשנת תקציב המשכי, להתחייב בגבולות רכיבי ההוצאה הקבועים בסעיף 3ב(א)(1)(א) עד (ג) לחוק היסוד, כנוסחו המוצע (להלן – סוגי ההוצאה). וזאת כל עוד ביצוע כלל ההתחייבויות מזומן, לרבות התחייבויות עבר, בהתאם לכל אחד מסוגי ההוצאה, לא יעלה על הסכום המותר לאותו סוג הוצאה בהתאם לסעיף האמור, והכול בכפוף למגבלת סכום ההוצאה בתקציב המשכי (ראו סעיף 47ג(2)

(3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

”(ד) בסעיף זה –

”הוצאה ממשלתית” – ההוצאה הממשלתית, נטו, לרבות מתן אשראי, ולמעט החזר חובות קרן בלבד שאינו החזר חובות כאמור למוסד לביטוח לאומי;

”ההוצאה הממשלתית המותרת”, לשנת כספים מסוימת – סכום ההוצאה הממשלתית המותרת לפי חוק התקציב לאותה שנה, ואם לא התקבל לגבי השנה האמורה חוק התקציב – סכום ההוצאה הממשלתית המותרת לפי חוק-יסוד זה;

”המדד” – ממוצע שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשלוש השנים שקדמו לשנה הקודמת לשנת התקציב ההמשכי;

”סכום ההוצאה בתקציב המשכי” – הסכום השנתי הכולל של ההוצאה הממשלתית כאמור בסעיף קטן (א)(1)(א);

”שנת תקציב המשכי” – שנת כספים שעד לתחילתה לא התקבל חוק התקציב לגביה, ואם התקבל חוק התקציב במהלך אותה שנה – החלק משנת הכספים שמתחילתה ועד לקבלת חוק התקציב כאמור;

”תקרת ההוצאה הממשלתית”, לשנת כספים מסוימת – סכום ההוצאה הממשלתית המרבי שניתן, לפי חוק, לקבוע לאותה שנה בחוק התקציב, בניכוי סכום ההוצאה הממשלתית באותה שנה שאינו מובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית המרבי שניתן, לפי חוק, לקבוע בחוק התקציב בשנה שלאחריה.”

ד ב ר י ה ס ב ר

קרן בלבד שאינו החזר חובות כאמור למוסד לביטוח לאומי, בדומה לרכיבי ההוצאה בחוק המסגרות.

– מוצע להגדיר את ה”הוצאה הממשלתית המותרת”, לשנת כספים מסוימת, כסכום ההוצאה הממשלתית המותרת לפי חוק התקציב לאותה שנה, ואם לא התקבל לגבי השנה האמורה חוק תקציב – סכום ההוצאה הממשלתית המותרת לפי חוק היסוד.

– מוצע להגדיר את ”תקרת ההוצאה הממשלתית”, לשנת כספים מסוימת, כסכום ההוצאה הממשלתית המרבי שניתן, לפי חוק, לקבוע לאותה שנה בחוק התקציב, בניכוי סכום ההוצאה הממשלתית באותה שנה שאינו מובא בחשבון כחלק מסכום ההוצאה הממשלתית המרבי שניתן, לפי חוק, לקבוע בחוק התקציב בשנה שלאחריה.

– מוצע להגדיר את ה”מדד” כממוצע שיעורי השינוי של מדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשלוש השנים שקדמו לשנה הקודמת לשנת התקציב ההמשכי.

– מוצע כי הסכום השנתי הכולל של ההוצאה בהתאם לסעיף 3ב(א)(1)(א) לחוק היסוד יוגדר כ”סכום ההוצאה בתקציב המשכי”.

באמצעות שינויים תקציביים, זאת כדי להבהיר כי המנגנון הקיים ביחס לסדר ההוצאה של יתרת הכספים שנותרו אחרי ביצוע הוראות החוק, החוזים והאמנות יחול גם על נטילת התחייבויות.

לפסקה (3)

מוצע להגדיר את המונחים הרלוונטיים בסעיף 3ב(א) לחוק היסוד כנוסחו המוצע.

מוצע להגדיר את ”שנת התקציב המשכי” כשנת כספים שעד לתחילתה לא התקבל חוק התקציב לגביה, ואם התקבל חוק התקציב במהלך אותה שנה – החלק משנת הכספים שמתחילתה ועד לקבלת חוק התקציב. כך בשנה שבה התקבל חוק התקציב במהלך השנה, יחולו הוראות סעיף 3ב לחוק היסוד עד לקבלת חוק התקציב, ומקבלת חוק התקציב יחולו הוראותיו.

עוד מוצע, לצורך סעיף 3ב(א)(1)(א) לחוק היסוד, להגדיר את המונחים האלה (ראו גם דברי הסבר לסעיף האמור):

– מוצע להגדיר את ה”הוצאה הממשלתית” כהוצאה הממשלתית, נטו, לרבות מתן אשראי, ולמעט החזר חובות

2. בתקופה שמיום תחילתו של חוק־יסוד זה עד יום כ"ז בטבת התשפ"ב (31 בדצמבר 2021) או עד יום קבלת חוק התקציב לשנת 2021, לפי המוקדם, יקראו את סעיף 33 לחוק־היסוד כך:
- (1) בסעיף קטן (א) –

(א) בפסקה (1), אחרי פסקת משנה (ד) יבוא:

"(ה) לשם מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה, ולמטרה זו בלבד –

(1) סכום שלא יעלה על 52.3 מיליארד שקלים חדשים, שיוקצה לעניינים כמפורט להלן ועד לסכומים כמפורט לצד:

(א) בריאות, רווחה, סדר ציבורי, ביטחון הפנים ומתן מענה לצורכי משרדי הממשלה – 7.2 מיליארד שקלים חדשים;

(ב) היערכות משרד החינוך לשנת הלימודים התשפ"א – 2.5 מיליארד שקלים חדשים;

(ג) שיפוי המוסד לביטוח לאומי – 9.8 מיליארד שקלים חדשים;

(ד) מענק וסיוע לעסקים ולעצמאים – 21.1 מיליארד שקלים חדשים;

(ה) עידוד תעסוקה והכשרת הון אנושי, מימון הכשרות מקצועיות, סיוע לעמותות ולארגוני חברה אזרחית וסיוע לעסקים קטנים ובינוניים – 1.2 מיליארד שקלים חדשים;

(ו) עידוד התעסוקה באמצעות מענק עבודה – 0.5 מיליארד שקלים חדשים;

ד ב ר י ה ס ב ר

נפגעו מהמשבר הכלכלי. בעקבות האמור, הממשלה יזמה תכניות שונות לסיוע לטווח הקצר והארוך: בין השאר ניתן מענק למעסיקים בגין העסקת עובדים שפוטרו או שהוצאו לחל"ת, ניתן מענק חד־פעמי למעסיקים ששימרו העסקת עובדים בזמן הסגר השני וכן חוקק חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף–2020, שבמסגרתו הובטחו דמי אבטלה, מענקי הסתגלות, סיוע לחיילים משוחררים, מענק נוסף למקבלי מענק עבודה, וכן מענק סוציאלי לעצמאים וסיוע בגין הוצאות קבועות לעסקים שניתן להעניקם עד חודש יוני 2021 ובכפוף להיששכות המשבר.

לנוכח המשבר החמור והמתמשך תידרש הממשלה להוציא סכומים ניכרים הן לטובת מניעת התפשטות נגיף הקורונה וטיפול מידי בחולים שנדבקו בו והן לצורך סיוע משמעותי למשק כדי לאפשר לו לצלוח את המשבר האמור באמצעות סיוע כלכלי לאזרחים ולעסקים, גם בשנת 2021. מאחר שעד למועד זה טרם הונחה הצעת חוק התקציב לשנת 2021 על שולחן הכנסת, ומאחר שבסבירות גבוהה לא יתקבל חוק התקציב לשנת 2021 לפני תחילת שנת הכספים, מוצע להגדיל, בהוראת שעה, את מסגרת התקציב המשכי

סעיף 2 באמצע חודש דצמבר 2019 התפרצה המחלה COVID-19 הנגרמת מנגיף קורונה SARS-CoV-2. ביום ט"ו באדר התש"ף (11 במרס 2020) הכריז ארגון הבריאות העולמי על המחלה הנגרמת מנגיף הקורונה כעל מגפה עולמית. צעד חריג בעל משמעויות מרחיקות לכת.

ביום א' בשבט התש"ף (27 בינואר 2020) הכריז שר הבריאות בהתאם לסמכותו לפי סעיף 20(1) לפקודת בריאות העם, 1940, כי המחלה הנגרמת על ידי נגיף הקורונה היא מחלה מידבקת מסוכנת וכי קיימת בעטייה סכנה חמורה לבריאות הציבור ("פ התש"ף, עמ' 3378).

בהמשך להכרזה זו הוטלו הגבלות משמעותיות, בין השאר על פתיחת מקומות עבודה ועל התייצבות של עובדים במקומות עבודתם, לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף.

המשבר גרם לעלייה עצומה במספר דורשי העבודה. רובם המכריע של מבקשי דמי האבטלה (כ־90%) הם עובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום (חל"ת) ואילו 10% פוטרו מעבודתם. נוסף על כך, עסקים ועצמאים רבים

- (ז) הנחות בארנונה – 2.2 מיליארד שקלים חדשים;
 (ח) עלות תקציבית של פתרונות אשראי – 2.2 מיליארד שקלים חדשים;
 (ט) תשתיות, טכנולוגיה עילית, דיגיטציה ותכנית יציאה מהמשבר – 5 מיליארד שקלים חדשים;
 (י) מטרת אחרות – 0.6 מיליארד שקלים חדשים;

(2) סכום היתרה מהסכום שהוקצה בשנת 2020 לשם מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה, שיוקצה לאותם עניינים שלשמן הוקצה בשנת 2020;

(ב) בפסקה (2) –

(א) בפסקת משנה (ב), אחרי "א) עד (ג) יבוא "ו"ה" ובסופה יבוא "ובלבד שהתחייבות להוצאה כאמור בפסקת משנה (ה) של פסקה (1) תהיה לצורך העניינים המפורטים בה ועל פי הסכומים הנקובים לצד כל עניין כאמור";
 (ב) בפסקת משנה (ג), בסופה יבוא "בניכוי הסכום האמור בפסקה (1)(ה)2";

(2) בסעיף קטן (ד), בהגדרה "סכום ההוצאה בתקציב ההמשכי", במקום "בסעיף קטן (א)(1)(א)" יבוא "בסעיף קטן (א)(1)(א) ו"ה".

3. תחילתו של חוקי־סוד זה ביום י"ז בטבת התשפ"א (1 בינואר 2021).

תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע, בדומה להוראה הקבועה בסעיף 3ב(א)(2)(ב) לחוק היסוד, בנוסחו המוצע, לקבוע כי יהיה ניתן להתחייב בגובה ההוצאה הממשלתית לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להגדיל את סכום ההוצאה בתקציב ההמשכי. בהתאם לכך מוצע לקבוע, בהוראת שעה, כי בשנת 2021 ועד לאישורו של חוק תקציב לשנה זו, הגדרת "סכום ההוצאה בתקציב ההמשכי" תכלול גם את ההוצאה הממשלתית לצורך התמודדות עם משבר הקורונה.

לשנת 2021 לטובת מימון ההוצאות הדרושות להתמודדות עם המשבר שנוצר בשל התפשטות נגיף הקורונה, ולמטרה זו בלבד, וזאת עד לחקיקתו של חוק תקציב שנתי. מוצע לקבוע את רכיבי ההוצאה בדומה לרכיבי ההוצאה אשר נקבעו במסגרת הוראת השעה לשנת 2020. כמו כן מוצע לאפשר, בשנת 2021, שימוש בסכומים שנותרו מתוך הסכומים שהוקצו למטרה זו בשנת 2020, לצורך התמודדות עם משבר הקורונה, וזאת לצורך אותם עניינים שלשמן הוקצו הסכומים בשנת 2020.